T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Eğitim-Öğretim Dairesi Başkanlığı

Sayı : E-75850160-104.01.04.01-11197 16.02.2021

Konu : Lisansüstü Program Açılması Başvuruları

DAĞITIM YERLERİNE

Yükseköğretim kurumlarının lisansüstü eğitim programı açmada başvuru yöntemi, 10.02.2021 tarihli Yükseköğretim Yürütme Kurulu toplantısında incelenmiş ve 2547 sayılı Kanun'un 44'üncü maddesi ile Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği uyarınca; yükseköğretim kurumları bünyesinde lisansüstü program açılması tekliflerinin Yükseköğretim Bilgi Sistemi (YÖKSİS) Akademik Birim Ağacı Yönetim Sistemi (ABAYS) yazılımı üzerinden yapılmasına, bu sistem üzerinden yapılmayan başvuruların değerlendirmeye alınmamasına,

1) Söz konusu yazılım üzerinden yapılacak lisansüstü program açılması başvurularında programda görev alacak asgari öğretim üyelerinin aşağıdaki şartları sağlaması durumunda sisteme eklenebilmesine,

a) Bir öğretim üyesinin en fazla iki farklı isimli lisansüstü programın tezli yüksek lisansı ile doktora programlarında, ayrıca en fazla bir tane de disiplinlerarası lisansüstü programın tezli yüksek lisansı ile doktora programında asgari öğretim üyesi olarak yer alabilmesine, tezsiz yüksek lisans programlarının bu kısıtlamaya tabi olmamasına,

b) Öğretim üyesinin haftalık ders saati yükünün toplamda 30 saati geçmemesine,

c) Öğretim üyesinin danışmanlık sayısının "Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği 35. maddesi" uyarınca tezli yüksek lisans ve doktora programları için 14'ü, tezsiz yüksek lisans programları için tezli yüksek lisans ve doktora programları hariç 16'yı geçmemesine,

d) Öğretim üyelerinin üniversitenin kadrosunda olmasına,

e) Kadrosu farklı üniversitede bulunan ancak ilgili üniversitede rektör ya da dekan olarak görev yapan öğretim üyelerinin lisansüstü programda asgari öğretim üyeleri arasında kabul edilmesine, ancak söz konusu öğretim üyelerinin görevden ayrılması durumunda programın asgari öğretim üyelerinden çıkarılmasına,

2) Bir öğretim üyesinin birinci maddenin (a) bendindeki şartlardan daha fazla programın asgari öğretim üyesi olarak YÖKSİS sistemi üzerinde eşleştirilmiş olması durumunda; söz konusu öğretim üyelerinin tezsiz yüksek lisans programları hariç bütün lisansüstü programların asgari öğretim üyesi listesinden çıkarılmasına; üniversitelerin YÖKSİS üzerindeki mevcut lisansüstü programlarına ilişkin asgari öğretim üyesi eşleştirmelerini kontrol ederek mevcut tüm programları için asgari öğretim üyesi eşleştirmelerini

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu : HABOGKHZ Belge Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/yok-ebys

Üniversiteler Mah. 1600. Cad. No:10 06800 Bilkent Ankara-Türkiye
Telefon: 0(312) 298 70 00
Faks: 0(312) 266 47 59
Bilgi için:İsa ÇALIŞ
Bilgisayar İşletmeni

SCÜ Gelen Evrak Tarih Sayısı: 17.02.2021-141119

tamamlamalarına, mevcut programları için asgari öğretim üyesi eşleştirmesi yapılmadan sistem üzerinden yeni lisansüstü program açılmasını teklif edememesine; teklif etmesi durumunda da söz konusu teklifin değerlendirilmeyerek iade edilmesine,

3) Uzaktan Öğretim Tezsiz Yüksek Lisans Programları için görev alacak öğretim üyelerine ilişkin örgün eğitim için var olan kriterlerin geçerli olmasına

karar verilmiştir.

Söz konusu karar uyarınca üniversiteler bünyesinde lisansüstü program açılması konusundaki teklifler, https://yoksis.yok.gov.tr/ "Genel İşlemler" sekmesi altında yer alan "Program/Bölüm Açma, Öğrenci Alımı" menüsü üzerinden gönderildiği takdirde değerlendirmeye alınabilecek olup başvuru sırasında istenen formlara "Yardım" sekmesi altında bulunan "Taslak Dosyalar" bölümünden ulaşılabilecektir.

Kurulumuz tarafından daha önce açılmasına izin verilen bazı lisansüstü programların YÖKSİS üzerinde anabilim dalı eşleştirmesinin tamamlanmadığı görülmektedir. Bilindiği üzere lisansüstü programlara ilişkin diplomalar anabilim dalı adı ve bu anabilim dalına bağlı lisansüstü program adı ile düzenlenmektedir. Bu nedenle üniversitelerimizin YÖKSİS üzerindeki Kurulumuz tarafından açılmasına izin verilmiş olan lisansüstü programları için açılış izni kararında yer alan anabilim dalı bağlantısı ile birlikte asgari öğretim üyesi yeterliliklerini de kontrol ederek düzenlemeleri gerekmektedir.

Yukarıda yer alan karardan da anlaşılacağı üzere üniversitelerimizin sistem üzerinden lisansüstü program açılmasını teklif edebilmeleri ve değerlendirilebilmesi için açılış izni verilmiş olan lisansüstü programlarındaki asgari öğretim eşleştirmelerini tamamlamaları gerekmekte olup asgari öğretim üyesi eşleştirmesi tamamlayan üniversitelerin teklifleri, değerlendirilmeyerek iade edilecektir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Süleyman Necati AKÇEŞME
Başkan a.
Genel Sekreter

Dağıtım:

Tüm Üniversitelere
Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığına
.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu : HABOGKHZ Belge Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/yok-ebys

Üniversiteler Mah. 1600. Cad. No:10 06800 Bilkent Ankara-Türkiye
Telefon: 0(312) 298 70 00
Faks: 0(312) 266 47 59
Bilgi için:İsa ÇALIŞ
Bilgisayar İşletmeni

## 29.02.2024 GK LİSANSÜSTÜ EĞİTİM-ÖĞRETİM PROGRAMI AÇILMASI VE YÜRÜTÜLMESİNE DAİR İLKELER

### A. Genel İlkeler

1. Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği çerçevesinde açılacak her bir program için ayrı ayrı olmak üzere aşağıdaki yeterliliklerin sağlanması gerekir:
2. Öğretim üyeleri, programın açılacağı üniversite kadrosunda görev yapmakta olup doktorası veya doçentliği programın açılacağı alanda, söz konusu program disiplinler arası ise doktora veya doçentliği Yükseköğretim Yürütme Kurulunun belirlediği doğrudan ilişkili alanlarda olmalıdır.
3. Doktora programı, en az ikisi profesör, birisinin profesör olması hâlinde ise en az ikisi doçent olmak üzere, üniversite kadrosunda asgari altı öğretim üyesi ile açılabilir. Lisans programındaki ana bilim/ana sanat dalı ile aynı isimde doktora programı açılması hâlinde bu öğretim üyelerinin dördü doğrudan programın açılacağı alandan olmak şartıyla ikisi Yükseköğretim Yürütme Kurulunun belirlediği ilgili alanlardan olabilir.
4. Yüksek lisans programı en az ikisi profesör ve/veya doçent unvanına sahip olmak üzere üniversite kadrosunda asgari üç öğretim üyesi ile açılabilir.
5. Yüksek lisans programı açılabilmesi için en az iki yarıyıl lisans programında ders vermiş olması, doktora programı açılabilmesi için ise söz konusu öğretim üyelerinin en az dört yarıyıl lisans ya da iki yarıyıl tezli yüksek lisans programında ders vermiş olması gerekir.
6. Lisansüstü eğitim-öğretim programı açacak üniversitenin ilgili program için gerekli kütüphane ve laboratuvar gibi eğitim-öğretim ve araştırma altyapı imkânlarına sahip olması gerekir.
7. Yüksek lisans ve doktora programlarında farklı bilim/sanat dallarından öğretim üyelerinin gerekliliği hususunda Yükseköğretim Yürütme Kurulu yetkilidir.

**Yüksek Lisans Programı**

1. Başvuru yapılan yüksek lisans programında görev alacak öğretim üyeleri başına düşen yayın/eser sayısı ortalaması, **müracaat edilen yıldan önceki takvim yılı dikkate alınarak en az 1 olmalıdır.**

**Doktora Programı**

1. Doktora programına üniversitenin başvuru yapabilmesi için en az bir program akreditasyonunun olması gerekmektedir.
2. Başvuru yapılan doktora programında görev alacak öğretim üyeleri başına düşen yayın/eser sayısı ortalaması, müracaat edilen yıldan önceki takvim yılı dikkate alınarak **en az 1 olmalıdır.**

**Yüksek lisans ve doktora programlarında görev alacak öğretim üyelerinin yayınları/ eserleri konusunda:**

a) **Fen Bilimleri ve Matematik, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri alanları için:** Web of Science (SCIE, SSCI, AHCI) veya Scopus kapsamındaki dergilerde yayımlanmış makale veya tescil edilmiş patent,

b) **Mimarlık, Planlama ve Tasarım alanları için**: Web of Science (SCIE, SSCI, AHCI, ESCI) veya Scopus kapsamındaki dergilerde yayımlanmış makale veya tescil edilmiş patent veya yarışmada derece,

c) **Eğitim Bilimleri, İlahiyat, Filoloji, Hukuk, Spor Bilimleri, Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler alanları için:** Web of Science (SCIE, SSCI, AHCI, ESCI), Scopus veya TR

Dizin kapsamındaki dergilerde yayımlanmış makale veya uzmanlık alanıyla ilgili özgün bilimsel kitap,

d) **Güzel Sanatlar alanı için:** Web of Science (SCIE, SSCI, AHCI) Scopus veya TR Dizin kapsamındaki dergilerde yayımlanmış makale veya alanıyla ilgili özgün bir eser dikkate alınacaktır.

**B. Danışman**

1. Açılan lisansüstü programlarda yukarıda belirtilen niteliklere sahip öğretim üyeleri, ilgili programın bağlı bulunduğu enstitü yönetim kurulu kararıyla danışman olarak atanır. Birinci danışmanlar üniversite kadrosundaki öğretim üyeleri arasından (2547 sayılı Kanun Ek Madde 46 ile görevlendirilenler dâhil) atanır. İkinci danışmanlar ise üniversite kadrosu dışındaki öğretim üyeleri ile doktora derecesine sahip kişiler/araştırmacılar arasından da atanabilir.

2. Emekliye ayrılma veya başka bir yükseköğretim kurumuna geçme gibi sebeplerle ilgili yükseköğretim kurumundan ayrılan öğretim üyelerinin başlamış olan danışmanlıkları devam eder.

3. **Tezin iç kapağında tez danışmanı ve diğer tez jüri üyelerinin isimleri yer alır.**

**C. Program Yeterlilik Koşulu**

1. Lisansüstü programlarda görev alacak öğretim üyelerinin de yukarıda yer alan yayın şartını sağlaması gerekir.

2. **Asgari öğretim üyesi yeterliliklerinin** her yıl Mayıs ayında, öğretim üyelerinin **yayın yeterliliklerinin** ise 3 yılsonunda gözden geçirilerek şartları sağlayamayan programlara yeni öğrenci alınmaz.

**Ç. Diğer Hususlar**

1. Bu asgari yeterlilikler yeni lisansüstü program (tezsiz yüksek lisans programları dâhil) açma talepleri için geçerlidir.

2. Bu ilkelerden önce gerekli yeterlilikleri sağlayan ancak yukarıda yer alan asgari yeterlilikleri sağlayamayan lisansüstü programların, bu ilkelerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yılsonunda **(2026-2027 Eğitim ve Öğretim yılı sonuna kadar)** aranan yeni yeterlilikleri sağlaması gerekmekte olup, bunu sağlayamayan lisansüstü programlara öğrenci alımı durdurulur.

**Değerlendirmede Dikkate Alınacak Yayın/Eserlere İlişkin Açıklamalar Yarışma:** Geçerli yasa, yönetmelik ve esaslar çerçevesinde, ilgili kuruluşlar (Meslek Odaları, Yerel Yönetimler, Bakanlıklar, Uluslararası Kuruluşlar) tarafından düzenlenen, planlama, mimarlık, kentsel tasarım, peyzaj tasarımı, iç mimari tasarım, endüstri ürünleri tasarımı ve mimarlık temel alanındaki yarışmayı,

**Tasarım:** Bir yapı, ürün veya nesnenin özgün ilk çizimi veya özgün tasarımını,

**Sergi:** Sanatsal niteliği haiz sergi, bienal, trienal, gösteri, dinleti, festival veya gösterim etkinliklerini ifade eder.

## 15/01/2015 Lisansüstü Eğitim-Öğretim Programı Açılması ve Yürütülmesine Dair İlkeler

### A. Program Açılabilmesi İçin Gerekli Asgari Yeterlilikler

Lisansüstü eğitim-öğretim ve sınav yönetmeliği çerçevesinde açılacak her bir program için ayrı ayrı olmak üzere aşağıdaki yeterliliklerin sağlanması gerekir.

**1.** Program açılacak üniversite kadrosunda görev yapmakta olup doktorası veya doçentliği program açılmak istenen alandan olan; açılmak istenen program disiplinler

arası ise o alanla doğrudan ilişkili lisansüstü eğitim programında ders verecek öğretim üyeleri olmalıdır.

**2.** Doktora programı, en az ikisi profesör kadrosunda olmak üzere altı öğretim üyesi, birisinin profesör olması halinde ise en az ikisi doçent olmak üzere üniversite kadrosunda asgari toplam altı öğretim üyesi ile açılabilir. Bu öğretim üyelerinden bir tanesi yabancı uyruklu olabilir.

**3.** Yüksek lisans programı ise en az ikisi profesör ve/veya doçent unvanına sahip olmak üzere üniversite kadrosunda asgari üç öğretim üyesi ile açılabilir.

**4.** Doktora programı için söz konusu öğretim üyelerinin, en az dört yarıyıl bir lisans ya da iki yarıyıl boyunca tezli yüksek lisans programında ders vermiş olması; yüksek lisans programı için ise en az iki yarıyıl boyunca bir lisans programında ders vermiş olması gerekir.

**5.** Lisansüstü eğitim-öğretim programı açılacak üniversitenin, kütüphane ve laboratuvar gibi yönlerden gerekli yeterliliklere sahip olması gerekir.

**6.** Hangi yüksek lisans ve doktora programlarında farklı bilim dallarından öğretim üyesi gerektiği hususunda Yükseköğretim Yürütme Kurulu yetkilidir.

**B. Danışman Atanması**

**1.** Açılan lisansüstü eğitim-öğretim programlarında yukarıda belirtilen niteliklere sahip öğretim üyeleri, ilgili programın bağlı bulunduğu Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla atanır. Birinci danışmanlar üniversite kadrosundaki öğretim üyeleri arasından atanır. Ancak. ikinci danışmanlar ise üniversite kadrosu dışındaki öğretim üyeleri arasından atanabilir.

**2.** Doktora programlarında öğretim üyelerinin tez yönetebilmesi için, en az bir yüksek lisans tezi yönetmiş olması gerekir.

**3.** Yüksek lisans ve doktora programlarında öğretim üyesi başına düşen tez danışmanlığı üst sınırı 12'dir. Ancak, bu sınırın düşürülmesine veya sadece ÖYP ve 35. madde kapsamında görevlendirilenler, yabancı uyruklu öğrenciler, lisansüstü programdan ilişiğini kestirmediği için programa kayıtlı gözüken ancak ilgili dönemde kayıt yenilemeyen öğrenciler ile aftan yararlanarak geri dönenleri gerekçe göstererek %50 artırılmasına üniversite yetkili kurulları karar verir. Bir öğrenci/tez için birden fazla danışman atanması durumunda, iki adet ortak danışmalığı olan öğretim üyesi, bir adet danışmanlığa sahip sayılır.

**4.** Danışmanlıkların hangi aşamada atanacağına ilgili kurullar karar verir.

**5.** Yükseköğretim kurumu ya da üst kurullarında yer değiştiren ve emekliye ayrılan öğretim üyelerinin başlamış olan danışmanlıkları süreç tamamlanıncaya kadar devam eder.

**6.** Hali hazırda üzerinde 12'den fazla danışmanlık bulunan öğretim üyeleri, söz konusu sayı, belirlenen üst sınırın altına düşene kadar yeni danışmanlık alamaz.

**C. Dersler ve Jüriler**

Lisansüstü programlarda derslerin yürütülmesinde, jürilerin oluşturulmasında ve tez savunmasında;

**1.** Programın toplam kredi miktarının yarısını geçmemek kaydıyla zorunlu dersleri kapsayan müfredat programı belirlenir. Bunun dışında seçmeli ve uygulamalı derslerle seminerlere ağırlık verilir.

**2.** Yeterlilik ve tez savunma toplantıları, dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır. Dinleyiciler, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşur.

**3.** Doktora yeterlilik ve tez savunma jürileri, en az ikisi kurum dışından olmak üzere, danışman dâhil, beş öğretim üyesinden oluşur. Yüksek lisans tez savunma jürileri ise en az biri kurum dışından olmak üzere, danışman dahil en az üç öğretim üyesinden oluşur.

**D. Tezler**

**1.** Lisansüstü eğitim tezleri savunmaya alınmadan önce, ilgili öğrenci tarafından düzenlenecek intihal programı raporu teslim edilir.

**2.** Tezin iç kapağında tez danışmanı ve diğer tez jüri üyelerinin isimleri yer alır.

**E. Programı Sonlandırma**

Üniversite yetkili kurullarınca her yılsonunda programlar gözden geçirilerek asgari öğretim üyesi yeterlilikleri düşen ve/veya diğer koşulları sağlayamayan programlara öğrenci alınmaz.

**F. Diğer Hususlar**

**1.** Bu ilkelerden önce gerekli yeterlilikleri sağlayan ancak yukarıda yer alan asgari yeterlilikleri sağlayamayan lisansüstü programların, bu ilkelerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde (2016-2017 Bahar Dönemine kadar) aranan yeni yeterlilikleri sağlaması gerekmekte olup bunu sağlayamayan lisansüstü programlara öğrenci alımı durdurulur.

**2.** Söz konusu ilkelerden önce asgari yeterliliği sağlayamayan programların tekrar öğrenci alabilmesi için yeni belirlenen yeterlilikleri sağlaması gerekir.

**3.** Bu ilkeler, açılacak tezsiz yüksek lisans programlarını kapsamamakta olup söz konusu programlar, ilgili mevzuat çerçevesinde ayrıca yürütülür.